

OPINIE

Hoop doet leven

01/10/24 om 11:12 Bijgewerkt om 11:11

([//www.artsenkrant.com/auteurs/marc-Marc Calmeyn calmeyn-599.html](http://www.artsenkrant.com/auteurs/marc-Marc_Calmeyn_calmeyn-599.html)).

([//www.artsenkrant.com/auteurs/marc-calmeyn-599.html](http://www.artsenkrant.com/auteurs/marc-calmeyn-599.html))

Psychiater-psychotherapeut, expert bij de Hoge Gezondheidsraad, auteur 'Depressie is menselijk'.

Euthanasie bij psychisch lijden staat opnieuw in het brandpunt van de belangstelling, zowel in Nederland als Vlaanderen. Telkens als de media een nieuwe casus bekend maken, brengt dit veel discussies en ongemak teweeg. Wat is er aan de hand?

© iStock

In Vlaanderen was er de gemediatiseerde casus van acteur Aron Wade. In Nederland wezen recent internationaal gerespecteerde collega's Damiaan Denys en Jim van Os terecht op het hellend vlak waardoor teveel mensen afglijden naar de dood.

We wijzen op twee olifanten in de spreekwoordelijke kamer.

Een eerste is de bevinding en het besef dat psychopathologie, de wetenschap van de mentale aandoeningen, dynamisch is. Zelfs meer, het beantwoordt aan de vitaliteit van complexe dynamische systemen. Een baanbrekend artikel van Sabbe en Giltay in een recent nummer van het *Tijdschrift voor Psychiatrie* toont dit aan.

Complexe dynamische systemen zijn per definitie onvoorspelbaar en hebben onzekerheid als basiskarakter. Wat betekent dit voor psychopathologie en euthanasie bij psychisch lijden? Er kan nooit gezegd worden dat een psychiatrische aandoening niet meer zal veranderen en dat behandeling dus onmogelijk is. Tenzij we als hulpverlener onszelf als toekomstvoorspellers en waarzeggers zien.

”

Er kan nooit gezegd worden dat een psychiatrische aandoening niet meer zal veranderen en dat behandeling dus onmogelijk is

De tweede olifant heeft te maken met hoop. Het aanvragen van euthanasie is een symptoom. De hoop wordt opgegeven. Wetende dat weerstand in de therapie ook te maken heeft met de weerstand van de therapeut, kan dit leiden tot het opgeven van de hoop door de hulpverlener. Nogal dikwijls verliest de patiënt pas dan de hoop. Nogal dikwijls gebeurt pas dan een euthanasieaanvraag.

Hoe zorgvuldig richtlijnen ook worden uitgeschreven, vroeg of laat is er de impliciete boodschap 'u kan niet meer geholpen worden'. Wie kent evenwel nog de gevleugelde woorden van Dame Cicely Saunders, bezielster van de hospice-beweging in Engeland: '*if nothing can be done, there is still a lot to do*'. Tegenwoordig geldt eerder de geestdodende uitspraak van Dante: 'Laat varen alle hoop'.

Als besluit een oproep en een hypothese.

Ten eerste een oproep aan de collegae psychiaters die het niet eens zijn met de huidige gang van zaken om hun stem te laten klinken.

Ten tweede een hypothese om te begrijpen waarom de trein des doods verder dendert. Is het zoals in het sprookje van de nieuwe kleren van de keizer? Inderdaad, niemand die de naakte waarheid onder ogen durfde of wilde zien.

Niettemin. Hoop doet leven. Écht.

(//www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html)

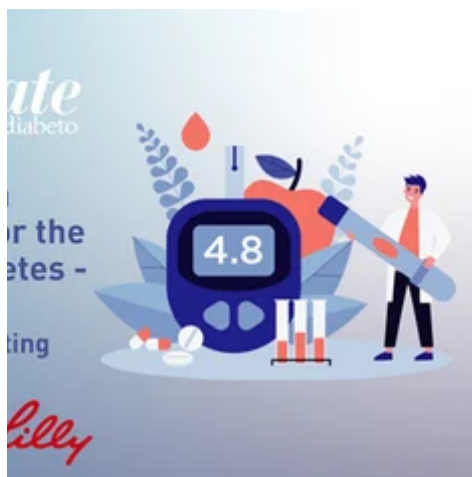
” Er kan nooit gezegd worden dat een psychiatrische aandoening niet meer zal veranderen en dat behandeling dus onmogelijk is

([https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html)

[en/article-opinion-72822.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html))

- **Marc Calmeyn**

Congress Report: EASD '24

(<https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html>)
[update-specialist-diabeto/easd-2024/groupe-ment-gallery-72504.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html)

Highlights van het EASD 2024-Congres in Madrid ([https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/cardio-diabeto/easd-2024/groupe-ment-gallery-72504.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html))

[Lees alle artikels](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html) ([https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/cardio-diabeto/easd-2024/groupe-ment-gallery-72504.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html))

Congress Report: ISGE

(<https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html>)
[2024/groupe-ment-normal-71198.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html)

Highlights van het ISGE 2024 Congres in Florence ([https://www.artsenkrant.com/info/isge-2024/groupe-ment-normal-71198.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html))

[Lees alle artikels](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html) ([https://www.artsenkrant.com/info/isge-2024/groupe-ment-normal-71198.html](https://www.artsenkrant.com/actueel/hoop-doet-leven/article-opinion-72822.html))

Congress Report: ATS 2024

(<https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/pneumologie/congres-2024-van-de-ats/gallery-71726.html>)

Highlights van het ATS2024 Congres in San Diego (<https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/pneumologie/congres-2024-van-de-ats/groupement-gallery-71726.html>)

[Lees alle artikels](#)

(<https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/pneumologie/congres-2024-van-de-ats/groupement-gallery-71726.html>)

Uit het magazine

(<https://www.artsenkrant.com/medisch/humaan-papillomavirus-hpv-en-cervixpathologie/article-normal-72636.html>)

Humaan papillomavirus (HPV) en cervixpathologie (<https://www.artsenkrant.com/medisch/humaan-papillomavirus-hpv-en-cervixpathologie/article-normal-72636.html>)

Clinical Update

Uit het magazine

(<https://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/pneumologie/corticosteroidgeindiceerd-bij-astma/article-71126.html>)

Zijn corticosteroiden per os nog geïndiceerd bij ernstig astma? (<http://www.artsenkrant.com/ak-update-specialist/pneumologie/zijn-corticosteroiden-per-os-nog-geïndiceerd-bij-ernstig-astma/article-normal-71126.html>)

In the picture

(<http://www.artsenkrant.com/ak-academy-alle-dossiers/groupement-normal-64723.html>)

AK Academy - Dossiers (<http://www.artsenkrant.com/info/ak-academy-alle-dossiers/groupement-normal-64723.html>)

[Ontdek alle dossiers](https://www.artsenkrant.com/info/ak-academy-alle-dossiers/groupement-gallery-64723.html) (<https://www.artsenkrant.com/info/ak-academy-alle-dossiers/groupement-gallery-64723.html>)

Om u te helpen

(<https://www.healthspace.be/>)

[healthspace.be](https://www.healthspace.be/) (<https://www.healthspace.be/>)

[Meer info](https://www.healthspace.be/) (<https://www.healthspace.be/>)